

num. 42. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 6. gloss. 1. p. 1. num. 2. Petr. Barbosa in l. de divisione, num. 1. vers. Infertur etiam, solut. matrim.

SUMMARIUM.

- 1 Fiscus potest extorquere pecuniam per suum debitorem creditori posteriori solutam.
- 2 Ampliatur, licet pecunia sit bona fide consumpta. Quid in aliis privilegiatis, num. 9.
- 3 Utrum hoc sit speciale in Fisco, vel communi cui-libet anteriori creditori.
- 4 Quid si pro debitore Fiscus alius solverit privato creditori posteriori, numquid fiscus pecuniam sic solutam valeat avocare.
- 5 Quid si privatus posterior creditor rem quam à debitore Fiscus in solutum accepit, vendiderit ipsaque apud emptorem perierit.
- 6 Ad interpretationem legis pecunia, C. de privil. Fiscus, triplex questio proponitur.
- 7 Utrum præfatum Fiscus privilegium competat aliis creditoribus privilegiatis, & num. 8. & 10.
- 11 An creditor omnis hypothecarius revocet solutionem pecunie factam posteriori. Affirmativa multiformi limitatur, num. 13.
- 12 Pecunia quando censetur bona fide consumpta, ut cesset solutionis revocatio, & num. 27.
- 14 Utrum inter chirographarios creditores avocatio pecunie solutæ concedatur ob privilegium, & n. 15.
- 16 Que de avocatione pecunie præmittuntur, absque distinctione procedunt, si posterior creditor sit ex causa onerosa, sive lucrativa.
- 17 Creditor ex causa lucrativa cogitur restituere antiquiori pecuniam à communi debitore acceptam, quatenus ex illa locupletior reperitur.
- 18 Creditor posterior ex causa onerosa non astringitur ad restitutionem pecunie perceptæ à debitore, exigente anteriore creditore ex causa lucrativa.
- 19 Creditor, superato tertio possessore rei hypothecata, potest petere ut res distrahatur, ut ex pretio sibi satisfiat, & quomodo iudex procedere debeat.
- 20 Revocatio solutionis ut fiat, nihil refert an pecuniam quaesierit debitor quocumque tempore, ante, vel post primam obligationem.
- 21 Donatio omnium bonorum an subsistat iure communi, & regio nostro.
- 22 Donans omnia bona sua presentia, & futura, constituens se pro donatario possidere, quæ postea ipse comparaverit, etiam quoad possessionem transfert in eum cui donavit.
- 23 Interpretatio legis finalis, S. Etsi præfatam, vers. Sin verò hæredes, C. de jur. deliber. & num. seqq.
- 26 Utrum in foro conscientie peccent, & ad restitutionem teneantur creditor, ac debitor, ubi solutio sit non servato juris ordine, ac pralatione, remissivè.

CAPUT XXIX.

Fiscus potest avocare pecuniam per suum debitorem alii creditori posteriori solutam. Alfar. de offic. Fisc. gloss. 16. privil. II. num. 153. Amat. quest. forens. part. 2. resol. 51. num. 24. Guttier. Practic. lib. 3. cap. 100. num. 2. Merlin. de pignor. lib. 4. quest. 28. num. 23. Roderic. de ann. redditib. lib. 2. q. 19. num. 23. Marefcot. variar.

lib. 2. cap. 36. num. 6. Flor. Diaz. variar. lib. 1. quest. 6. num. 18. Gait. de credit. cap. 4. num. 1303. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 5. gloss. 8. part. 7. num. 36. Peregrin. de jur. Fisc. lib. 6. cap. 6. n. 6. Petr. Barbosa in l. 1. part. 6. num. 23. ff. solut. matrim. Trentacinq. variar. lib. 1. tit. de jur. fisc. resol. 7. num. 1. Parlad. quorid. lib. 2. cap. fin. part. 5. S. 3. num. 45. Bolannos commerc. terrestr. lib. 2. cap. 13. num. 10. Limitatur si ad pœnam egerit. Gait. num. 1310.

Quod ita verum est, quamvis posterior creditor pecuniam, quam percepit, bona fide consumpserit, modo Fiscus ex bonis debitoris, quod sibi debetur, consequi non valeat, ut præfati observarunt: sed viâ ordinariâ agendum tenet Parlador, num. 46. de quo tamen consulendus Alfar. supra, num. 55. cum seqq.

Hoc jus adimendi pecuniam posteriori creditori communiter inter fiscus privilegia recensetur: sed non desunt qui inficiantur, opinati cuique anteriori creditori idem iure communi concessum. Petr. Barbosa num. 24. Merlin. ubi proximè, quod an verum, ex dicendis apparebit. Illud fisco competit adversus creditorem etiam ex causa onerosa, sicut inferius adnotabitur, nisi hic sit pariter privilegiatus, ut dos, quam eodem iure potiri receptum habetur, de quo paulò post Merlin. num. 35. Gasp. Thefaur. quest. forens. lib. 2. q. 16. num. 6. Guttier. num. 2. Gait. num. 1314.

Quæritur si quis pro amico, ne in vincula publica detruderetur, privato creditori pecuniam persolverit, num possit fiscus vel alius privilegiatus potior tempore, aut iure, eam revocare? Et negativam sententiam amplectendam esse placet, quia cum nunquam nummi ferent debitoris, in illis fiscalis hypotheca consistere nequivit: nec refert quod debitoris nomine traderentur, quia non ex hoc illius sunt, argumento legis Singularia 15. ibi: *Obligaris mihi, quamvis meos nummos non acceperis, ff. si cert. petat.* Ita tenent Thefaur. num. 5. licet Romæ aliter decisum fateatur Merlin. num. 28. Gait. latissimè ex num. 1330. qui plures distinguit casus.

Inde etiam similis casus venit decidendus, cum scilicet posteriori privato creditori res traditur in solutum à debitore fiscus, quam ille alienavit, ac deinceps penes tertium possessorem perit ipsa; tunc siquidem agere nequit ad pretium. Primò quoniam pecunia nunquam fuit debitoris. Secundò quia creditor commodum ex propria industria per negotiationem quaesivit; nam si non venderet, jacturam pateretur, nec fiscus utilitatem perciperet. Tertio, nam si iste teneretur fisco, esset debitor quantitatis respectu certæ speciei, quam tradens omninò liberatio contingeret: unde per rei interitum mansit ab obligatione solutus, sicut prænotatur supra, cap. proximo, num. 39.

Ad Num. 1.

Circa interpretationem legis Pecunia 5. C. de privileg. fisc. triplex à cunctis questio excitari solet. Prima, utrum alii creditores privilegiati, ut dos, eodem iure ac Fiscus uti valeant quoad pecunie avocationem? Secunda, an eadem facultas avocandi tribuatur cuique hypothecario anteriori creditori? Tertia, num inter creditores chirographarios privilegiato liceat à non privilegiato

Enucleatus, & auctus. Cap. XXIX.

legiato pecuniam solutam revocare? De quibus singulis differendum.

Verf. His etiam.

7 Quoad primum est omnium ferè communis resolutio, privilegium fiscus doti, aliisque similiter privilegiatis competere. Merlin. num. 25. Petr. Barbosa num. 24. Trentacinq. num. 16. Guttier. num. 2. Marefcot. num. 5. Fontanell. num. 64. Tusch. lit. C. concl. 1066. num. 4. Parlad. num. 46. Amat. num. 14. Cancer. variar. part. 2. cap. 6. num. 178. Gait. num. 1312. cum seqq. Quæ conclusio obtinebit etiam si anteriori creditori pecunia sit soluta; nam creditor posterior, qui concursu ex privilegio præferretur, poterit pecuniam avocare, ac si penes debitorem persisteret; nihil enim interest an ex tempore, vel ex privilegio potior creditor iure habeatur. Præterea, ut proponer de fisco prædixi, pecunia avocari potest à manibus creditoris ex causa onerosa. Sed de præcedenti ampliacione alii cogitent, quam apud nullum inveni.

8 Verum Flores Diaz d. quest. 6. num. 18. profiteatur se opinionem huiusmodi pro dote, & similibus neutiquam in praxi admitturum contra pauperem, nec adversus divitem, qui ex solutione locupletior factus non reperitur, quæ D. Covar. autoritate tueri possunt, & æquitate. Et quoad divitem videtur iuri consonum, ut si confiterit pecuniam amissam fuisse casu, veluti naufragio, incendio, aut latronum incurfu, avocationi nullus sit locus, tanquam si ita species periret: quod multò magis in egeno observandum, etiam in fisco.

9 Quæ de fisco tradidimus, etiam his privilegiatis conveniunt, qui eodem iure quoad avocationem pecunie censentur.

Verf. Nihilominus vidi.

10 Granatense Prætorium juxta communem pronuntiavit, de qua supra, num. 7. etsi D. Covar. contra sentiat, quem sequitur practicus Bolannos commerc. interest. lib. 2. cap. 13. num. 10. & admittit cum distinctione Flores Diaz laudatus num. 8. nec in puncto juris caret probabilitate, ex notatis per me Varior. lib. 1. cap. 16. ex num. 11. & per Guttier. alios pro hac sententia referentem dicit. quest. 100. num. 7.

Ad Num. 2.

11 Accedit secunda questio satis discussa, utrum scilicet creditor hypothecarius anterior, omni privilegio carens, valeat avocare pecuniam posteriori solutam: de quo Amat. quest. forens. resol. 51. num. 8. 9. & 18. Merlin. de pignor. lib. 4. quest. 28. num. 10. 15. & 21. Trentacinq. variar. lib. 1. tit. de jur. fisc. resol. 7. num. 18. Fontan. de pact. nuptial. claus. 5. gloss. 8. part. 6. num. 32. Guttier. Practic. lib. 3. quest. 100. ex num. 5. Marefcot. variar. lib. 2. cap. 36. à princip. Flor. Diaz. Practic. lib. 1. quest. 6. num. 9. & 10. Petr. Barbosa in l. 1. part. 6. num. 24. ff. solut. matrim. Gasp. Thefaur. quest. forens. lib. 2. quest. 16. num. 7. Felician. de censib. lib. 3. cap. 5. num. 17. Valenzuel. conf. 64. Gait. de credit. à num. 1299. Ex quibus, & aliis penè innumeris, quos referunt, resolvendum quod prior creditor hypothecarius avocet pecuniam extantem

D. de Faria Covar. Enuc.

apud posteriorem actione hypothecaria; sed si mala fide fuerit consumpta, conditione. Quoties verò pecuniam secundus creditor bona fide accepit, ac consumpserit, tutus erit. Hæc in praxi recepta, & communiter sunt approbata ex æquitate potius, quàm rigore, quem etiam consumptam pecuniam bona fide, avocari per anteriorem creditorem posse tuerentur Fachin. controversiar. lib. 12. cap. 53. Merlin. num. 16. Strach. tract. de decoctorib. part. ult. à num. 27. Urfill. ad Afflict. decis. 190. num. 5. & alii apud Amat. num. 8. Videas infra, num. 27.

Quando pecunia extare censetur, tradit fusc fontanel. d. gloss. 8. part. 7. à num. 4. & ex num. 21. quando bona, vel mala fide intelligatur consumpta, de quibus etiam Gait. num. 1317. cum seqq. Amat. num. 11. Onus probandi existentiam pecunie penes creditorem, aut malam fidem, incumbit agentis ceu suæ intentionis fundamentum, l. Frustra 8. l. Actor 23. C. de probat. Gait. n. 1323.

Conclusio communis multipliciter venit declaranda. Primò, creditor primus non avocet pecuniam etiam extantem à secundo, cum iste sit ex privilegiatis, unde prior tempore cum expressa hypotheca, licet præferatur doti in concursu, nequit tamen solutionem mulieri factam revocare, quantum existat apud creditricem. Merlin. num. 37. Tefaur. num. 21. Gait. num. 1369. Secundò, etsi creditor posterior pecuniam bona fide consumpserit, non excusabitur à restitutione per avocationem, si per vim à debitore illam extorserit. Tertio, idem juris erit si pendentibus creditoribus, debitor per gratificationem alicui posteriori resolverit, hic reddere antiquiori compelletur pecuniam etiam bona fide consumptam, si forte alios creditores ignoraret; alioqui ex mala fide tenerentur, quia si quis decoctor solverit creditori secundo, primus conditione pecunie etsi bona fide expensam obtinebit. Hæc observant Gait. ex num. 1324. Marefcot. d. cap. 36. num. 3. cum seqq. Amat. à num. 26. & alii ex jam laudatis.

Ibi: Habet locum in priore creditore.

Tertia hic attingitur questio de avocatione pecunie, solutæ inter personales creditores, in quibus tamen non tribuatur, ex tempore, ex privilegio causæ competit. Et licet nonnulli sentiant, privilegiatum valere pecuniam avocare non privilegiato persolutam, ut Greg. Lop. in l. 11. gloss. 2. tit. 14. p. 5. Flor. Diaz. num. 7. & Petr. Barbosa in d. l. part. 6. n. 21. contrarium tamen communiter placet, sicut pluribus laudatis probant Gait. lib. 2. observat. 25. num. 15. Guttier. n. 3. Trentacinq. sup. lib. 3. tit. de solution. resol. 23. n. 11. Sesse decis. 206. n. 49. Fontan. d. gloss. 8. part. 6. num. 28. Costa de portion. quest. 74. num. 4. Gait. d. cap. 4. num. 2048. Herlin. num. 34. Amat. num. 1. Nec mala fides nocet creditori, licet aliud sit in hypothecario. Flores Diaz num. 3. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 536. à num. 42.

Sed si personalis creditor violententer exegerit, 15 aut per gratificationem, tenebitur pecuniam cæteris communicare. Idem erit si à decoctore percipiat, vel in actione tributaria, quoties respectu alicujus negotiationis plures creditores existunt. Flores, Diaz. n. 4. & 5. Trentacinq. ubi proximè.

Z 2 Ad

Ad Num. 3.

- 16 Hucusque tradita de avocatione pecuniæ per anteriores creditores, sunt sine distinctione accipienda, sive posterior creditor sit ex causa onerosa, sive ex lucrativa. Guttier. Lop. in l. 7. gloss. 9. tit. 6. p. 6. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 216. num. 7. & alii communiter. Ad hæc quo ad pecuniæ avocationem nihil interest, quod debitor ex præcepto, vel ex voluntate persolvat, quod extra controversiam existit. Adde Flor. Diaz n. 16. Gait. sup. cap. 4. num. 1352.
- 17 Animadvertere oportet, quod si secundus creditor ex causa lucrativa pecuniam bona fide perceperit, ac consumpserit, nihilominus quantitatem reddere constringetur anteriori. Gait. num. 1371. Fontanell. cum multis part. 7. n. 54. Flor. Diaz. num. 12. Trentacinq. lib. 3. tit. de solut. resolut. 23. num. 7. quod verum est, si ex pecunia percepta creditor secundus locupletior factus reperiat, ut advertit Gaitus. Si prior agat ex onerosa causa, vel lucrativa, non distinguitur.
- 18 Rursus si recentior creditor ex causa onerosa pecuniam à debitore recipiat, & ipsa apud illum extet, non avocabitur per antiquiorem ex causa lucrativa: tum propter summam æquitatis rationem, quæ in hujusmodi casu perpenditur: tum quia est communis opinio, quam habita disputatione, pro viribus tuetur cum plurimis Carleval. de judic. disp. 30. per tot. secundum quam creditor posterior ex causa onerosa præfertur anteriori ex lucrativa: eaque admittit sententiã, nulla de avocatione pecuniæ quæstio esse potest, cum ille tantum revocare solutionem permittatur, qui in concursu perferretur ei, cui solutum est, ut patet ex præmissis. Et cum creditor agens posterior ex causa onerosa pecuniam sibi debitam ante priorem ex lucrativa percipiat, eam jure retinere permittitur, cum facilius retentio quam persequutio concedatur, l. Per retentionem 4. C. de usur. Tufch. lit. I. concl. 306. num. 2. Surd. de aliment. tit. 8. priviil. 28. num. 3. Aug. Barbosa axiom. 9. n. 11.

Verf. Caterum quando.

- 19 Creditor revocans hypothecaria, aut Salviano inter dicto pignus à tertio possessore, poterit impetrare, ut res obligata distrahatur ad sui crediti satisfactionem, & ita iudex jubebit possessori intimari, ut intra præfixitum à se tempus pecuniam exhibeat debitam sub comminatione subhaftationis rei, quo elapso, illoque non offerente, præceptum exequitur, ac creditori ex pretio fit satis. Hæc eadem extant adud D. Covar. latè agentem Variar. lib. 3. cap. 18. n. 4. ubi & nos aliqua adjecimus. Confulas Gait. de credit. cap. 4. ex n. 794. Molin. de primogen. lib. 2. cap. 5. num. 8. Bolannos commerc. terrest. lib. 2. cap. 13. in fin. Merlin. de pignor. lib. 4. quæst. 96. num. 94. & lib. 5. quæst. 77. num. 11. & 12. ubi hanc praxim in Curia Romana observari testatur: sed creditor probare debet, ut ad pignoris distractionem deveniatur, quod ex illius fructibus intra decennium sibi plenè satisfieri non potest. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 538. num. 14.

Ad Num. 4.

Quoad revocationem solutionis factæ posteriori creditori nihil refert, an illam debitor adquisierit, postquam cum priore contraxit, vel antea. Trentac. variar. lib. 1. tit. de jur. fisc. resol. 7. in fin. nam quicquid debitor acquirit post contractam generalem hypothecam, obligationi subicitur, cum illa nedum præsentia, sed etiam futura bona efficere non ambigatur. Merlin. sup. lib. 1. quæst. 11. n. 14. Greg. Lop. in l. 5. gloss. 5. tit. 13. p. 5. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 7. gloss. 2. part. 1. n. 43. Gait. sup. d. cap. 4. n. 58. Mantic. de tacit. convent. lib. 1. tit. 4. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 528. num. 6. Pacific. de Salvian. interd. inspect. 3. cap. 7. num. 3. quod utique in tacita procedit hypotheca, Mantic. Gait. & alii. Et cum pecunia, sicut cætera bona veniat in generali hypotheca, Merlin. lib. 2. quæst. 48. num. 1. ubi plures, ac ex aliis prænotavimus variar. lib. 2. cap. 5. num. 9. creditor anterior jus hypothecæ acquirit in pecunia, quæ in dominium sui debitoris quovis tempore pervenerit, donec sibi non persolvitur.

Ibi: Cujus rei extat exemplum.

Donatio bonorum omnium præsentium & futurorum regulariter nullo jure communi, aut Regio subsistit: & licet illo præsentium donatio permittatur, hoc tamen nostro prohibetur, l. 8. tit. 10. lib. 5. Recopilar. ubi Marienz. & Azeved. Ant. Gom. in l. 69. Tauri, & latissimè Hermos. in l. 9. gloss. 1. tit. 5. p. 5. ubi à num. 9. pluribus laudatis, casus recenset quibus ea donatio de jure sustinetur, de quo & nos in addit. variar. lib. 3. cap. 12. Sed est valeat, donans omnia bona sua non intelligitur futura comprehendere, ut ex pluribus probat Menoch. cons. 496. n. 115. verf. Respondetur primò. Et generaliter in quacunque alienatione idem censet Tiraquel. de jur. constit. ampliat. 32. num. 19.

Si quis omnia bona sua donaverit præsentia, & futura, jure permittente, constituens se pro donatorio possidere, quicquid postea quæserit, transferet quoad possessionem in eum, cujus nomine possidet. Tiraquel. d. ampliat. 32. per tot. quem perlegere oportet; est enim res valde controversa, quam ipse sedulus examinat, ac enucleat.

Meminit D. Covar. sup. n. 1. verf. Hæc etiam, legis finalis, §. Etsi præfatam, verf. Sin vero heredes, C. de jur. deliber. qua videtur probari, quod si prior egerit contra posteriorem, qui debitam sibi pecuniam exegit, poterit eam etiam consumptam avocare, quod opponitur conclusioni traditæ sup. n. 11. cui noster Præses satisfaciens ait, procedere eam constitutionem in hærede, qui confectò inventario adivit, ac judiciali præcepto compulsus creditoribus solvit hæreditariis posterioribus à quibus anteriores supervenientes, si bona defuncti non sufficiant, pecuniam etiam consumptam conditione avocabunt. Huic interpretationi assentiuntur Guttier. Practic. lib. 3. quæst. 100. num. 14. Fontan. sup. claus. 5. gloss. 8. p. 7. num. 59. Sed etiam rejiciunt, alias tradentes Flor. Diaz. variar. lib. 1. quæst. 6. num. 13. & 21. Petr. Barbosa in l. 1. part. 6. num. 24. ff. solut. matrim.

Verum tanti Magistri veniã, præfatus intellectus nimis restringit generalitatem decisionis, absque

- 14 Expenditur lex 23. tit. 8. p. 5. ac intelligitur, & num. seqq.
- 18 Qua ex parte pensio minui debeat, de jure communi iudicis definitur arbitrio.
- 19 Inquiritur quanta debeat esse fructuum penuria, ut locus sit Regie constitutioni in d. l. 23. Partit. & num. 20.
- 21 Colonus propter sterilitatem non juratur constitutione legis 2. C. de resc. vendit.
- 22 Colonus usus beneficio Regie legis tenetur locatorem monere, ut adstet fructuum perceptioni.
- 23 In Granatensi Cancellaria non semper observari solet præfata lex Regia.
- 24 Ubi culpa etiam levissima coloni occasione præstitit sterilitati, cessat mercedis remissio.
- 25 De remittenda pensione ob sterilitatem qui latè egerunt.
- 26 Quoties rei locatae usus impeditur, nulla interveniente conductoris culpa, merces non debetur.
- 27 Si usus non omnino impediatur, sed restringi contigerit, pensionis remissio pro portione est facienda.
- 28 Causam impediendam rei usum si conductor tempore contractus agnovit, mercedem integram exsolvere tenetur.
- 29 Qui ex justa causa domum deseruit locatam, num impedimento cessante, cogatur ad eam redire, aut mercedem pro residuo tempore exhibere.
- 30 Licet domino, ad eam locavit, inquilinum ante tempus locationis finitum expellere, si ea indiguerit ob supervenientem occasionem. Quid è contra: si inquilinus commode, aut omnino ad eam habitare non possit, an delinquere ipsam liceat, pensione non soluta, ibid.
- 31 Utrum dominus famulum ejicere, aut famulus à domino discedere ante tempus conventum ex superveniente causa possit.

CAPUT XXX.

Colonus propter sterilitatem absque ejus culpa contingentem à mercedis solutione proportionaliter relevatur. Greg. Lop. in l. 22. gloss. 1. & 2. tit. 8. p. 5. Ant. Gom. Variar. lib. 2. cap. 3. num. 18. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 495. num. 1. Donell. lib. 13. cap. 7. ubi Ouald. lit. A. Caroc. de locat. part. 4. tit. de remiss. merced. quæst. 1. n. 1. Petr. Greg. Syntagm. lib. 27. cap. 1. n. 23. Tufch. lit. C. concl. 615. à princ. Cujac. in l. Certi juris, C. de locat. Morla Empor. Fur. tit. de locat. quæst. 1. n. 6. Amaya observat. lib. 3. cap. 3. num. 13. Larrea Granat. decis. 18. num. 4. Bossius in Praxi, tit. de remission. merc. conduct. à princ. Fab. in ration. ad l. Si merces, §. Vis major, ff. locat. Mozzius de contract. tract. de locat. tit. de accidentalib. locat. num. 1. & alii plures apud Pichard. in §. Adionum, quæst. 17. ad fin. Inst. de action. & August. Barbosa collect. cap. Propter sterilitatem, de locat. & l. Licet, C. eod. tit. Sterilitas generaliter accipitur, quia pluribus de causis solet evenire. Molina, Cujacius, & alii ex prælaudatis. Remissio pensionis à contractus bona fide procedit, nam juxta juris rigorem illi locus non foret. Faber, ac Morla sup. Sterilitatem hanc casu insolito evenire oportet, quia si naturaliter vitio terræ, aut pravitate temporis contigerit, nihil ad remissionem prodest, ut ex laudatis constat, l. ex conducto 16. §. Si vis, locat.

Illud ambigitur, an augetur merces conventa propter exuberantem fertilitatem, ita ut fundus duplam reddat messem? Negant. Fab. & Cujac. sup.

SUMMARIUM.

- 1 Colono, sterilitate superveniente, remissio pensionis integrè, vel pro parte conceditur.
- 2 Utrum ex contrario augetur pensio ob insolitam fructuum copiam.
- 3 Sterilitas unius anni cum fertilitate alterius compensatur.
- 4 Declaratur hoc.
- 5 Remissioni est locus, etsi fructus pereant jam collecti, antequam reponantur ubi servari solent.
- 6 Quanta sufficiat sterilitas, ut remittere pensionem dominus, qui locavit, teneatur, latè discutitur, & num. seqq.
- 8 Probata sterilitate, iudex arbitrabitur, an tota merces, vel quanta pars ejus remitti debeat.
- 13 In dubio mercedis remissio non concedenda.